

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2004-2005

---

26 NOVEMBRE 2004

Proposition de loi modifiant, en vue d'interdire les dispositifs antimanipulation, les articles 3, 4 et 22 de la loi du 3 janvier 1933 relative à la fabrication, au commerce et au port des armes et au commerce des munitions

(Déposée par Mme Isabelle Durant)

DÉVELOPPEMENTS

La présente proposition de loi reprend le texte d'une proposition qui a déjà été déposée à la Chambre des représentants sous la législature précédente (doc. Chambre 50-1118/1).

La Belgique a joué un rôle de pionnier dans le cadre de la lutte pour l'interdiction des mines antipersonnel; ces «sentinelles éternelles» dont l'impact physique, mais aussi psychologique, socio-économique, social et budgétaire pèse d'un poids énorme dans de trop nombreux pays, empêchent ces pays de retrouver un développement normal de nombreuses années encore après la fin d'un conflit.

La Belgique fut la première à avoir pris des dispositions visant à l'interdiction totale des mines antipersonnel: la loi du 9 mars 1995 relative aux mines antipersonnel et pièges ou dispositifs de même nature.

Au niveau international, la signature du traité d'Ottawa en décembre 1997 par 122 pays restera un moment historique parce que les mines antipersonnel

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2004-2005

---

26 NOVEMBER 2004

Wetsvoorstel tot wijziging van de artikelen 3, 4 en 22 van de wet van 3 januari 1933 op de vervaardiging van, de handel in en het dragen van wapens en op de handel in munitie, teneinde een verbod in te stellen op antidesactiveringsmechanismen

(Ingediend door mevrouw Isabelle Durant)

TOELICHTING

Dit wetsvoorstel neemt de tekst over van een voorstel dat tijdens de vorige zittingsperiode bij de Kamer van volksvertegenwoordigers werd ingediend (stuk Kamer 50/1118/1).

In de strijd voor een verbod op antipersonenmijnen heeft België een voortrekkersrol gespeeld. Die mijnen staan voortdurend op scherp en berokkenen daardoor niet alleen aanzienlijke lichamelijke schade, maar ook op psychologisch, sociaal-economisch, sociaal en budgettair vlak ontredde ze de gang van zaken in al te veel landen. Daardoor hebben die landen het, zelfs jaren ná het conflict, nog steeds moeilijk om weer een normaal ontwikkelingspeil te bereiken.

België heeft als eerste land bepalingen goedgekeurd met het oog op een volledig verbod op antipersonenmijnen: de wet van 9 maart 1995 betreffende de antipersonenmijnen, valstrikmijnen en soortgelijke mechanismen.

Op internationaal vlak tekenden 122 landen in december 1997 het Verdrag van Ottawa. Een historische gebeurtenis, omdat de antipersonenmijnen

y furent déclarées hors-la-loi au regard du droit international.

Les victoires engrangées depuis Ottawa ne sont pas minces: fin des poses massives de nouvelles mines, chute importante du nombre de pays producteurs et des exportations de mines.

Néanmoins, il reste de nombreux progrès à accomplir, notamment dans le sens d'une amélioration constante des textes légaux.

En effet, il apparaît aujourd'hui, sur le terrain, que de nombreuses mines, y compris des mines antichar, qui ne sont pas interdites par le traité d'Ottawa, sont pourvues de dispositifs antimanipulation très sensibles qui provoquent une explosion de la mine au moindre mouvement.

Ces dispositifs sont donc des pièges qui compliquent singulièrement le travail des démineurs civils et militaires.

À ce titre, ces dispositifs peuvent être assimilés à des pièges, mais aussi à des mines antipersonnel. Ils sont donc contraires aux règles du droit international en la matière.

Les populations civiles en souffrent, elles aussi. Les «démoneurs villageois», qui n'ont pas l'expertise des professionnels paient un lourd tribut à ces mines piégées.

La présente proposition de loi vise à interdire la mise en place de pareils dispositifs.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article 2

Cet article insère à l'article 3, alinéa 1er, de la loi du 3 janvier 1933 relative à la fabrication, au commerce et au port des armes et au commerce des munitions, les termes «ainsi que les dispositifs antimanipulation». Du fait de cette insertion, les dispositifs antimanipulation sont désormais repris dans la catégorie des armes prohibées.

Article 3

Cet article ajoute un sixième alinéa à l'article 4 de la loi du 3 janvier 1933 précitée, alinéa qui définit ce qu'il faut entendre par «dispositif antimanipulation».

daardoor voor het eerst als onwettig werden gebrandmerkt in het licht van het internationaal recht.

Sinds Ottawa werden een aantal belangrijke overwinningen geboekt. Zo kwam er een einde aan de massale plaatsing van mijnen en gingen veel minder landen mijnen produceren en exporteren.

Niettemin blijft er nog heel wat werk voor de boeg. Met name de wetteksten dienen constant te worden bijgeschaafd.

Vandaag blijkt namelijk dat veel mijnen, met inbegrip van de antitankmijnen, die niet onder het Verdrag van Ottawa vallen, zijn uitgerust met een zeer gevoelig antidesactiveringsmechanisme dat ervoor zorgt dat de mijn bij de minste beweging ontploft.

Die verraderlijke mechanismen bemoeilijken het werk van de civiele en militaire ontminers dan ook aanzienlijk.

Als dusdanig kunnen we die mijnen daarom gelijkstellen met valstrikmijnen en zelfs met antipersonenmijnen. Derhalve gaan ze in tegen de ter zake geldende internationale rechtsregels.

Ook de burgerbevolking lijdt onder die situatie. De valstrikmijnen maken bijzonder veel slachtoffers onder de dorpsbewoners die zelf de ontminning op zich nemen, maar die de vakkennis van een beroepsontmijner ontberen.

Met dit wetsvoorstel wordt een verbod op de plaatsing van dergelijke mijnen beoogd.

TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 2

Dit artikel strekt tot aanvulling van de wet van 3 januari 1933 op de vervaardiging van, de handel in en het dragen van wapens en op de handel in munitie. Het is met name de bedoeling de woorden «, met inbegrip van de antidesactiveringsmechanismen,» op te nemen in artikel 3, eerste lid, van die wet. Door die invoeging vallen de antidesactiveringsmechanismen voortaan onder de categorie van verboden wapens.

Artikel 3

Dit artikel strekt ertoe aan artikel 4 van voornoemde wet van 3 januari 1933 een zesde lid toe te voegen, waarin wordt gepreciseerd wat «antidesactiveringsmechanismen» zijn.

Article 4

Il convient également de modifier l'article 22 de la loi du 3 janvier 1933 précitée qui contient des exceptions au profit de l'État ou des administrations publiques afin que l'interdiction leur soit applicable. Comme pour les mines antipersonnel cette interdiction ne jouerait pas pour les dispositifs antimanipulation détenus en vue de la formation des démineurs.

Isabelle DURANT.

*
* *

PROPOSITION DE LOI

Article premier

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

À l'article 3, alinéa 1er, de la loi du 3 janvier 1933 relative à la fabrication, au commerce et au port des armes et au commerce des munitions, modifié par la loi du 9 mars 1995, les mots «en ce compris les dispositifs antimanipulation» sont insérés entre les mots «les mines antipersonnel et pièges ou dispositifs de même nature» et les mots «, les poignards et coûteaux en forme de poignard».

Art. 3

L'article 4 de la même loi, modifié par les lois des 4 mai 1936, 30 janvier 1991 et 9 mars 1995, est complété par l'alinéa suivant :

«Doit être considéré comme dispositif antimanipulation tout dispositif faisant partie d'une mine, y étant relié, attaché, ou placé sous celle-ci, et qui se déclenche du fait de la présence, de la proximité, ou du contact d'une personne.»

Artikel 4

Ook artikel 22 van de voornoemde wet van 3 januari 1933 behoort te worden aangepast. Dat artikel bevat uitzonderingen ten gunste van de Staat of de openbare besturen, maar het verbod zou eveneens op hen van toepassing moeten zijn. Net als voor de antipersonenmijnen zou het verbod niet gelden voor de antidesactiveringsmechanismen die worden gebruikt voor de opleiding van ontmijners.

*
* *

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 3, eerste lid, van de wet van 3 januari 1933 op de vervaardiging van, de handel in en het dragen van wapens en op de handel in munitie, gewijzigd bij de wet van 9 maart 1995, worden de woorden «, met inbegrip van de antidesactiveringsmechanismen,» ingevoegd tussen de woorden «antipersonenmijnen en valstrikmijnen of soortgelijke mechanismen» en de woorden «dolken en dolkmessen».

Art. 3

Artikel 4 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wetten van 4 mei 1936, 30 januari 1991 en 9 maart 1995, wordt aangevuld met het volgende lid :

«Als antidesactiveringsmechanisme moet worden beschouwd elk mechanisme dat deel uitmaakt van een mijn, doordat het eraan verbonden of vastgehecht is, dan wel eronder is geplaatst, en dat in werking treedt door de aanwezigheid of nabijheid van, dan wel het contact met een persoon.»

Art. 4

À l'article 22, alinéa 3, de la même loi, modifié en dernier lieu par la loi du 30 mars 2000, les mots « ainsi que les dispositifs antimanipulation » sont insérés entre les mots « de même nature » et les mots «, sont interdites ».

23 novembre 2004.

Isabelle DURANT.

Art. 4

In artikel 22, derde lid, van dezelfde wet, laatst gewijzigd bij de wet van 30 maart 2000, worden de woorden «, met inbegrip van de antidesactiveringsmechanismen,» ingevoegd tussen de woorden «of soortgelijke mechanismen» en de woorden «door de Staat of de overheidsbesturen».

23 november 2004.